

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :B.13.SGB.0-12.00-00/610-399

Konu :Yazılı soru önergesi (7/7309)

29-06-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.05.2012 tarih ve 67724 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye ait 7/7309 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK-1 Yazı

İZMİR MİLLETVEKİLİ RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ'YE AİT 7/7309 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Hükümetimiz, ekonomi politikalarının yürütülmesinde "istihdam odaklı hareket" anlayışını özümsemiştir. Bireylerin ve ailelerin düzenli gelir elde etmesinin esas yolunun bir işe sahip olmak olduğu gerçeğinden hareketle, istihdamın artırılarak işsizliğin azaltılması yolunda önemli adımlar atılmaktadır. Ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan işsizliği azaltmak, işgücüne katılımı ve istihdamı artırmak için ilki 2008 yılında olmak üzere dört ayrı istihdam paketi açıklanmıştır. Bu paketlerle;

- Çeşitli prim indirimleri ve teşvikler getirilmiş,
- İstihdam üzerindeki yükler azaltılmış,
- İşsizlik ödeneği miktarında artış sağlanmış ve kısa çalışma ödeneği işler hale getirilmiş,

- Kadın ve gençlerin istihdamına yönelik özel düzenlemeler yapılmıştır.

2011 yılı Şubat ayında yayımlanarak yürürlüğe giren 6111 sayılı Kanunun 74'üncü maddesiyle getirilen düzenleme ile, 5763 sayılı Kanunun 20'nci maddesiyle getirilen 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınlar için uygulanan istihdam teşvikinin kapsamı 35-54 yaş grubu işsiz vatandaşlarımızın da istihdam edilmesine olanak sağlayacak şekilde genişletilmiştir. Düzenleme ile; İşsizlik Sigortası Fonunun bir önceki yıl prim gelirlerinin belirli oranlar dâhilinde, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak, çalışanların vasıflarını yükselterek işsizlik riskini azaltmak, istihdamı artırıcı ve koruyucu tedbirler almak ve uygulamak, işe yerleştirme ve danışmanlık hizmetleri temin etmek gibi amaçlarla kullanılmasına imkân sağlanmıştır. 31 Aralık 2015 tarihine kadar ilave olarak işe alınacak her bir sigortalının sigorta primi işveren hissesinin, işe alındıkları tarihten başlamak üzere 6 aydan 54 aya kadar değişen sürelerle İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması sayesinde hem işsizlerin ilave istihdam olarak işe alınmasını hem de çalışanların mesleki eğitim belgesine sahip olmaları teşvik edilmiştir.

Hükümetimiz tarafından 5 Nisan 2012 tarihinde Yeni Teşvik Sistemi açıklanmıştır. Söz konusu teşvikle;

- Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması,

- En az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması,

- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesi,

- Destek unsurlarının etkinliğinin artırılması,

- Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi,

- Teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi,

amaçlanmıştır.

Yeni Teşvik Sistemi, genel teşvik uygulamaları, bölgesel teşvik uygulamaları, büyük ölçekli yatırımların teşviki, stratejik yatırımların teşviki olmak üzere dört bileşenden oluşmuştur. 81 ilimiz, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyine göre, 6 ayrı bölgede sınıflandırılmış ve bölgesel sistem yerine, "İl Bazlı Bölgesel Teşvik Sistemi"ne geçilmiştir. Yeni sistemle, katma değer vergisi (KDV) istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği (asgari ücret üzerinden), faiz desteği, yatırım yeri tahsis, gelir vergisi stopajı desteği ve KDV iadesi desteği sağlanacaktır. Destek unsurlarından biri olan Sigorta Primi İşveren Hissesi desteği, bölgelere göre kademeli olarak 2 ila 12 yılları arasında değişen sürelerde uygulanacak olup, söz konusu desteğin süresi tüm bölgelerde arttırılmıştır.

Hayata geçirilen e-İstihdam projesi ile işgücü piyasasına etkili ve verimli hizmet sunma imkânı sağlayan İŞKUR'un kurumsal kapasitesi güçlendirilmiştir.

Ülkemizin istihdam ile ilgili en önemli sorunlarından birisi istihdam ile mesleki eğitim ilişkisinin yeterince güçlü olmamasıdır. Bir tarafta belirli bir mesleği olan veya mezun işsizler, diğer tarafta istediği vasıfta ve meslekte eleman bulamayan işverenler. Bu çerçevede İŞKUR, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi ve işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikteki işsizlerin istihdam edilebilirliğinin artırılmasına yönelik aktif işgücü programları kapsamında İşgücü Yetiştirme Kursları, Toplum Yararına Çalışma Programları, Girişimcilik ve İş Başı Eğitim (Staj) Programları uygulanmaktadır.

Bu kapsamda 2011 yılında;

- İşgücü yetiştirme faaliyetleri kapsamında 10.606 kurs açılmış olup 80.477'si erkek, 75.798'i kadın olmak üzere toplam 156.275 kişi yararlanmıştır. Bu kurslardan faydalananların yaklaşık yüzde 19'u 35-54 yaş aralığındaki kursiyerlerden oluşmaktadır.

- Girişimcilik programları kapsamında 906 eğitim düzenlenmiş olup 13.605'i erkek, 10.540'ı kadın olmak üzere toplam 24.145 kişi yararlanmıştır. Bu programlardan faydalananların yaklaşık yüzde 38'i 35-54 yaş aralığındaki katılımcılardan oluşmaktadır.

- İşbaşı Eğitim Programları kapsamında 2.658 program düzenlenmiş olup 2.593'ü erkek, 2.918'i kadın olmak üzere toplam 5.511 kişi yararlanmıştır. Bu programlardan faydalananların yaklaşık yüzde 9'u 35-54 yaş aralığındaki katılımcılardan oluşmaktadır.

- Toplum Yararına Çalışma Programları kapsamında 2.424 program düzenlenmiş olup 50.434'ü erkek, 13.651'i kadın olmak üzere toplam 64.085 kişi yararlanmıştır. Bu programlardan faydalananların yaklaşık yüzde 43'ü 35-54 yaş aralığındaki katılımcılardan oluşmaktadır.

Ocak-Nisan 2012 döneminde ise;

- İşgücü yetiştirme faaliyetleri kapsamında 3.478 kurs açılmış olup 24.811'i erkek, 26.913'ü kadın olmak üzere toplam 51.734 kişi yararlanmıştır. Bu kurslardan faydalananların yaklaşık yüzde 18'i 35-54 yaş aralığındaki kursiyerlerden oluşmaktadır.

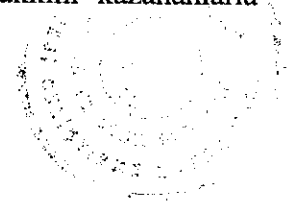
- Girişimcilik programları kapsamında 173 eğitim düzenlenmiş olup 2.320'si erkek, 2.153'ü kadın olmak üzere toplam 4.473 kişi yararlanmıştır. Bu programlardan faydalananların yaklaşık yüzde 30,8'i 35-54 yaş aralığındaki katılımcılardan oluşmaktadır.

- İşbaşı Eğitim Programları kapsamında 846 program düzenlenmiş olup 786'sı erkek, 1.063'ü kadın olmak üzere toplam 1.849 kişi yararlanmıştır. Bu programlardan faydalananların yaklaşık yüzde 31,4'ü 35-54 yaş aralığındaki katılımcılardan oluşmaktadır.

- Toplum Yararına Çalışma Programları kapsamında 1.750 program düzenlenmiş olup 27.666'sı erkek, 8.196'sı kadın olmak üzere toplam 35.862 kişi yararlanmıştır. Bu programlardan faydalananların yaklaşık yüzde 3,2'si 35-54 yaş aralığındaki katılımcılardan oluşmaktadır.

Üzerinde hassasiyetle durulan bir diğer konu ise iş ve meslek danışmanlığıdır. Hükümet Programında da yer aldığı üzere İŞKUR'a kayıtlı her işsizin bir "iş ve meslek danışmanı" olacak ve işsizlere birebir hizmet verilecektir. Mesleği olan ya da olmayan ayrımı yapmaksızın tüm iş arayanlara "mesleğe yönlendirme" ve "iş bulma" hizmeti sunulacaktır. Bu amaçla Nisan 2012 itibarıyla Kuruma 2.000 sözleşmeli İş ve Meslek Danışmanının ataması yapılmıştır. 2012 yılı içerisinde 2.000 sözleşmeli İş ve Meslek Danışmanının da istihdam edilmesi planlanmaktadır. Böylece, 2012 yılı sonu itibarıyla sözleşmeli İş ve Meslek Danışmanı sayısının 4.000'e çıkarılması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan 4447 sayılı Kanunun 08.09.1999 tarihinde yürürlüğe giren 6'ncı maddesi ile yaşlılık aylığına hak kazanmanın genel koşullarına ilişkin 506 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinin (A) bendi değiştirilerek, yaş şartı aranmaksızın emekli olma imkanı kaldırılmış, ayrıca yine aynı tarihte yürürlüğe giren ve 506 sayılı Kanuna eklenen Geçici 81'inci maddeyle de, Kanunun yayımı tarihinden önce emeklilik hakkını kazananlarla

sigortalılık süresi 18 (dahil) yıldan daha fazla olan kadın ve sigortalılık süresi 23 (dahil) yıldan daha fazla olan erkek sigortalıların değişiklikten önceki hükümlere göre yaşlılık aylığına hak kazanmalarına ilişkin hakları korunurken, diğer sigortalıların yapılan değişiklikten hemen etkilenmemelerini sağlamak amacıyla kademeli bir geçiş süreci öngörülmüştür.

Ancak, 506 sayılı Kanunun kademeli geçiş sürecini düzenleyen geçici 81'inci maddesinin (B) ve (C) bendlerinin Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi üzerine, 01/06/2002 tarihinde yürürlüğe giren 4759 sayılı Kanunla, sigortalıların 23/05/2002 tarihi itibarıyla yaşlılık sigortasından aylığa hak kazanma koşulları kademeli olarak yeniden belirlenmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 12'nci maddesinde öngörülen geçiş süresi 01.01.2012 tarihinde sona ermiş ve Kanunun 92'inci maddesi uyarınca ülkemizde yaşayan ve herhangi bir sosyal güvencesi bulunmayanlar bu tarihten itibaren genel sağlık sigortası kapsamına alınmıştır.

Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; ikametgahı Türkiye'de olan kişilerden 60'ıncı maddenin diğer bentleri ve fıkraları dışında kalan ve başka bir ülkede sağlık sigortasından yararlanma hakkı bulunmayan vatandaşların genel sağlık sigortalısı sayıldığı,

Aynı Kanunun 61'inci maddesinin (f) bendinde; 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde sayılanların diğer bentlere göre genel sağlık sigortalısı olmadıkları veya diğer bentlere göre genel sağlık sigortasından yararlanma haklarının sona erdiği tarihten itibaren bu bent kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacağı ve Kurumca resen tescil edileceği,

hüküm altına alınmıştır.

Anılan hükümler doğrultusunda, emekli olabilmek için yaş şartının gerçekleşmesini bekleyen kişilerin, emekli olacakları döneme kadar Kanunun 60'ıncı maddesinde sayılan genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü oldukları kişiler olmamaları halinde Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında Kurumca re'sen genel sağlık sigortalısı olarak tescillerinin yapılması ve yerleşim yerlerindeki sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına başvurmaları halinde yapılacak gelir testi işlemlerine istinaden aile içinde kişi başına düşen gelir miktarının tespitine göre primleri devlet veya kendileri tarafından ödenmek suretiyle sağlık hizmetlerinden faydalanmaları söz konusudur.

